

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

Виробнича фахова (дефектологічна) практика
INDUSTRIAL PROFESSIONAL (DEFECTOLOGICAL) PRACTICE

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни нормативна

мова викладання українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Виробнича фахова (дефектологічна) практика» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань А Освіта, спеціальності А6 Спеціальна освіта, освітньої програми Логопедія. Спеціальна психологія.

« 4 » березня 2025 р. 25 с.

Розробник: Супрун Микола Олексійович, доктор педагогічних наук, професор, Шапочка Катерина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Кисличенко Вікторія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Білюк Олена Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Середа Ірина Валеріївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Бажмін Володимир Борисович, кандидат педагогічних наук, ст.викладач, Стельмах Ніна Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Гараш Олександр, к.п.н., доц. Школяр, спеціальна психологія
Кисличенко В.А. к.п.н., доц. Школяр
Проект робочої програми навчальної дисципліни «Виробнича фахова (дефектологічна) практика» розглянуто на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Протокол № 4 від « 5 » березня 2025 р.

В.о. завідувачки кафедри

Катерина ШАПОЧКА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Виробнича фахова (дефектологічна) практика» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол № 3 від « 6 » березня 2025 р.

Голова

Людмила ХРЯЩЕВСЬКА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Виробнича фахова (дефектологічна) практика» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Виробнича фахова (дефектологічна) практика» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол №3 від « 26 » березня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025

© Супрун М.О. , 2025

© Шапочка К.А. , 2025

© Кисличенко В.А. , 2025

© Середа І.В. , 2025

© Білюк О.Г. , 2025

© Бажмін В.Б. , 2025

© Стельмах Н.В. , 2025

Анотація

Виробнича фахова (дефектологічна) практика є невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх дефектологів. Основним завданням практики є закріплення теоретичних знань, набуття практичних умінь і формування професійних компетентностей, необхідних для здійснення корекційно-педагогічної, логопедичної та психолого-педагогічної діяльності.

Практика проводиться на базах спеціальних закладів освіти, інклюзивно-ресурсних центрів, закладах дошкільної освіти, реабілітаційних центрів, психолого-педагогічних служб, де студенти мають можливість безпосередньо долучитися до освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами.

Виробнича фахова (дефектологічна) практика спрямована на формування у студентів здатності застосовувати набуті знання у реальних професійних умовах, організовувати та проводити корекційно-розвиткову, навчально-виховну і діагностичну роботу, аналізувати результати власної діяльності та діяльності дітей, визначати ефективні шляхи педагогічного впливу.

У процесі проходження практики студенти опановують методику обстеження мовленнєвого розвитку, засвоюють принципи складання індивідуальних програм корекційно-розвиткової роботи, беруть участь у заняттях, розробляють дидактичні матеріали, проводять логопедичні та психологічні ігри, спостерігають за динамікою розвитку дітей.

Ключові слова: практична підготовка, дефектологічна практика, логопедія, спеціальна психологія, корекційно-розвиткова робота, звіт з практики.

Abstract

Professional Field (Defectological) Internship is an integral part of the professional training of future defectologists. The main purpose of the internship is to consolidate theoretical knowledge, acquire practical skills and develop professional competencies necessary for carrying out correctional-pedagogical, speech therapy, and psycho-pedagogical activities.

The internship is conducted at specialized educational institutions, inclusive resource centers, speech therapy centers, rehabilitation facilities, and psychological-pedagogical services, where students have the opportunity to engage directly in the educational process of children with special educational needs.

The professional field (defectological) internship aims to develop students' ability to apply acquired knowledge in real professional settings, organize and conduct correctional, developmental, educational, and diagnostic activities, analyze their own performance and that of the children, and determine effective strategies for pedagogical support and influence.

During the internship, students master methods of assessing speech development, learn to design individual correctional and developmental programs, participate in educational and therapy sessions, develop didactic materials, conduct speech therapy and psychological games, observe children's progress.

Key words: practical training, defectological internship, speech therapy, special psychology, correctional and developmental work, internship report.

ЗМІСТ

1. Опис практики.....	5
2. Мета виробничої фахової практики	6
3. Передумови для проведення практики	6
4. Очікувані результати навчання.....	6
5. Програма виробничої фахової практики.....	11
6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування	14
7. Форми поточного та підсумкового контролю	14
8. Критерії оцінювання результатів практики.....	16
9. Засоби навчання.....	21
10. Рекомендовані джерела інформації.....	21

1. Опис практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика практики	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 12	А Освіта	<i>Виробнича фахова</i>	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 360	А6 Спеціальна освіта ОП (Логопедія. Спеціальна психологія)	Семестр	
		6-й	6-й
		Лекцій	
		-	-
		Практичні, семінарські	
		-	-
		Лабораторні	
		-	-
	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		360 год.	360 год.
		Вид контролю: залік	

2. Мета виробничої фахової (дефектологічної) практики

Метою виробничої фахової (дефектологічної) практики є закріплення, узагальнення та поглиблення теоретичних знань студентів з фахових дисциплін, формування практичних умінь і навичок, необхідних для здійснення корекційно-педагогічної, логопедичної, психолого-педагогічної та консультативної діяльності у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

Практика спрямована на розвиток професійної компетентності, уміння застосовувати теоретичні знання у реальних умовах, планувати, організовувати та проводити заняття з розвитку мовлення, пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери дітей, а також на виховання професійної етики, відповідальності та рефлексивності майбутнього фахівця у галузі спеціальної освіти.

3. Передумови для проведення практики

Передумовами для проведення практики є обов'язкові компоненти освітньо-професійної програми за попередні роки навчання.

4. Очікувані результати навчання

В результаті проведення практики очікується формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

ПРН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дітей з ООП у контексті професійних завдань.

ПРН4. Аргументувати, планувати та надавати послуги раннього втручання відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності й здоров'я дитини.

ПРН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

ПРН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

ПРН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

ПРН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

ПРН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

ПРН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

ПРН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

ПРН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

ПРН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

ПРН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

ПРН16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

ПРН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

ПРН18. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПРН19. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПРН20. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства

та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

II. Фахові:

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення,

слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність реалізувати персоналізовані підходи у процесі надання послуг раннього втручання (відповідно до обраної спеціалізації).

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-17. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК-18. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК-19. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК-20. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК-21. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК-22. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК-23. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК-24. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

5. Програма виробничої фахової (дефектологічної) практики

Під час практики студенти отримують нові знання, уміння і навички, в основному при виконанні конкретних практичних завдань. Виробнича фахова (дефектологічна) практика проводиться, як правило, в інклюзивно-ресурсних центрах, у центрах реабілітації, у закладах дошкільної освіти та закладах загальної середньої освіти, за профілем спеціальності. З базами практики відділ методичного забезпечення та моніторингу якості освіти завчасно укладає договори на проведення практик.

Розподіл студентів на практику проводиться керівником практики від кафедри або завідувачем кафедри згідно з кількістю місць вказаних у договорах,

які укладені з базами практики або за листами з окремих закладів. Студенти можуть самостійно з дозволу кафедри підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

Студенти при проходженні практики зобов'язані:

1. До початку практики одержати від керівника практики відповідної кафедри індивідуальне завдання та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
2. Які проходять практику за індивідуальними угодами з закладами освіти (організаціями, установами, центрами тощо), необхідно після узгодження повернути один примірник угоди керівнику практики від кафедри, а другий примірник – к заклад освіти (організацію, центр, заклад дошкільної освіти тощо);
3. Ознайомитися зі специфікою роботи закладу освіти (РЦ, ІРЦ, ЗДО, ЗЗСО);
4. Оволодіти навичками культури стереотипної поведінки за місцем практики;
5. Сумлінно виконувати обов'язки, набуті досвіду роботи за місцем практики на запропонованій посаді за фахом;
6. Самостійно або за допомогою куратора сформувати та виконати індивідуальні завдання.
7. Вивчити роботу керівника практики, гармонійно включитися у процес роботи колективу за місцем практики.

Студент регулярно веде щоденник практики, в якому фіксує дату проведення заходів, кількість присутніх на ньому дітей, мету, тему, зміст і аналіз заходу. На підсумковій конференції всі групи студентів звітують про виконану під час практики роботу, демонструють кращі зразки документації та самостійно виготовлені наочні посібники і роздатковий дидактичний матеріал.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються студентами з метою надбання під час практики умінь та навичок самостійного розв'язання виробничих, наукових або

організаційних завдань. Виконання одного або декількох індивідуальних завдань активізує діяльність студентів, розширює їх світогляд, підвищує ініціативу і робить проходження практики більш конкретним і цілеспрямованим. Зміст індивідуальних завдань формується до початку практики, але може бути уточнений під час проходження практики керівниками від навчального закладу і бази практики. Теми завдань формуються керівником практики від кафедри в залежності від профілю закладу (установи, центру тощо) і змісту роботи, яку будуть виконувати студенти.

Приблизна тематика індивідуальних завдань:

1. Складання психолого-педагогічних характеристик дітей з ООП;
2. Проведення логопедичного обстеження мовлення дитини та аналіз отриманих результатів;
3. Розробка індивідуальної корекційно-розвиткової програми для дитини з порушенням мовлення;
4. Підготовка та проведення індивідуального логопедичного заняття (з використанням дидактичних ігор, вправ, наочного матеріалу);
5. Підготовка конспекту та проведення групового корекційно-розвиткового заняття;
6. Проведення спостережень за дітьми з різними видами порушень розвитку (мовленнєвими, інтелектуальними, емоційно-вольовими);
7. Визначення рівня сформованості пізнавальних процесів (уваги, пам'яті, мислення, сприймання) у дітей;
8. Аналіз і складання звіту про ефективність застосованих методів і прийомів корекційної роботи;
9. Аналіз та узагальнення власного досвіду практичної діяльності;
10. Ведення щоденника практики та оформлення підсумкового звіту.

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Матеріали, отримані студентом під час виконання індивідуального завдання, можуть в подальшому бути використані для виконання курсових робіт

чи дипломної роботи (проекту), для підготовки доповіді, статті або для інших цілей по узгодженню з кафедрою та базою практики.

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Основними методами навчання під час виробничої практики є:

- пояснення, демонстрування;
- вправа;
- спостереження;
- робота з літературою;
- бесіда;
- інструктаж.

При зарахуванні неперервної практики керівник-методист враховує:

- повноту виконання, передбаченого програмою практики, обсягу завдань;
- дисциплінованість студента, його ставлення до роботи;
- уміння застосовувати на практиці теоретичні знання;
- уміння провести виховні заходи;
- ступінь самостійності у підготовці всіх видів виховної роботи з дітьми,

майстерність її проведення;

- якість оформлення звітної документації та своєчасність її подачі груповому керівнику-методисту.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

В навчальному закладі й на базі практики прийнято систему поточного та підсумкового контролю виконання окремих розділів (завдань) і всієї програми практики. На базах практик існує установлений режим праці, можливий контроль часу початку та закінчення роботи (табелювання), правила ведення поточних записів і складання підсумкового звіту з практики.

Результати поточного та підсумкового контролю виконання окремих розділів і всієї програми практики фіксуються у відповідному звіті та щоденнику з практики, які подаються на рецензування керівнику практики від навчального закладу.

Щоденник з виробничої практики повинний мати наступну структуру:

1. Титульний аркуш;
2. Відомості про базу практики (центр, організацію, установу, заклад тощо);
3. Дидактичний матеріал;
4. Індивідуальне завдання студента;
5. Побажання студента за підсумками практики;
6. Відгук про проходження практики студентом.

Усі розділи заповнюються безпосередньо студентом, за винятком відгуку. Щоденник може бути оформлений на аркушах стандартного формату А4.

В звітах повинно бути коротко і конкретно описана робота, особисто виконана студентом. В звітах не повинно бути дослівного переписування матеріалів бази практики (історії бази, технічних описів тощо), а також цитування літературних джерел. Складений студентом звіт повинен мати наскрізну нумерацію сторінок. Для узагальнення матеріалів, зібраних під час практики і підготовки звіту, студентам в кінці практики відводиться 2-3 дні.

У випадку, коли студент проходить практику за угодою з закладом (центром, установою, організацією), зміст практики може складатись індивідуально з урахуванням угоди на цільову підготовку. Звіт перевіряється і затверджується керівниками практик від бази і навчального закладу. Після проходження навчально-волонтерської практики студенту необхідно захистити звіт з практики. Звіт з практики збирається та зберігається на кафедрі.

8. Критерії оцінювання результатів практики

Оцінювання якості виконуваних робіт ведеться керівником практики від бази практики, про що робиться відповідний запис у щоденнику практиканта. Оцінка якості виконання звіту ведеться керівником практики від навчального закладу з урахуванням повноти відповідей на поставлені питання згідно завдання і дотримання вимог існуючих стандартів щодо оформлення текстових документів у останні дні її проходження або протягом перших десяти днів після практики.

Залік з виробничої фахової (дефектологічної) практики встановлюється за підсумком балів по нижченаведених етапах практичної, теоретичної та звітної частин.

Структура заліку з практики

Етап прак- тики	Види робіт	Форма звітності	Кількість балів
1	Інструктаж з порядку проходження практики та з охорони праці і безпеки життєдіяльності. Отримання звітної та методичної документації. Прибуття на базу практики, зустріч із керівництвом, ознайомлення із історією, структурою, роботою, організацією питань охорони праці. Підготовка та оформлення звіту із проходження практики. Робота із літературою, пошук матеріалів до звіту та індивідуального завдання.	Щоденник з практики	0-20
2	Виконання завдань під час практики.	Щоденник з практики. Відгук	0-30

		керівника практики від бази практики	
3	Підведення підсумків проходження практики. Підготовка та пошук матеріалів для формування звіту із проходження практики. Оформлення щоденнику та звіту. Надання звітної документації на рецензування керівнику практики від навчального закладу.	Щоденник з практики. Звіт із проходження практики	0-10
4	Захист звіту з практики	Щоденник з практики. Звіт із проходження практики, залікова відомість	0-40
Всього балів			100

Етап 1.

8-10 балів – студент вчасно прибув на базу практики, пройшов інструктаж з охорони праці, отримав звітну та методичну документацію, отримав індивідуальне завдання на практику; виконав пошук матеріалів до звіту.

5-7 балів – студент не вчасно прибув на базу практики, але пройшов інструктаж з охорони праці, отримав звітну та методичну документацію, отримав індивідуальне завдання на практику; виконав пошук матеріалів до звіту.

3-5 балів – студент не вчасно прибув на базу практики, але пройшов інструктаж з охорони праці, не отримав звітну та методичну документацію, отримав індивідуальне завдання на практику; виконав пошук матеріалів до звіту.

0-2 балів – студент не вчасно прибув на базу практики, але пройшов інструктаж з охорони праці, не отримав звітну та методичну документацію, не

вчасно отримав індивідуальне завдання на практику та не виконав пошук матеріалів до звіту.

Етап 2.

25-30 балів – повне виконання вимог керівника практики; відсутність запізнень і пропусків, порушень техніки безпеки та трудової дисципліни; студент продемонстрував високий рівень виконання програми практики.

20-24 балів – виконання вимог керівника практики в міру можливості; відсутність запізнень і пропусків, порушень техніки безпеки та трудової дисципліни; студент продемонстрував високий рівень виконання програми практики.

11-19 балів – виконання вимог керівника від бази практики в міру можливості, часті запізнення (1-3 рази) і пропуски занять (1-2 рази) за час проходження практики без поважної причини. Студент пройшов інструктаж з охорони праці, не отримав звітну та методичну документацію, отримав індивідуальне завдання на практику; виконав пошук матеріалів до звіту.

0-10 балів – ігнорування вимог керівника практики, часті запізнення (4 і більше разів) і пропуски занять (4 і більше разів) за час проходження практики без поважної причини, не виконання програми практики, її цілей і завдань, грубі порушення якості та строків надання звітних документів.

Етап 3.

8-10 балів – студент вчасно оформив щоденник, звіт та індивідуальне завдання; надав звітну документацію керівнику практики від навчального закладу.

5-7 балів – студент вчасно оформив щоденник, звіт та індивідуальне завдання; надав звітну документацію керівнику практики від навчального закладу, але припустив незначні недоліки в оформленні.

3- 5 балів – студент не вчасно оформив щоденник, звіт та індивідуальне завдання; надав звітну документацію на рецензування керівнику практики від

навчального закладу.

0-2 балів – студент не вчасно оформив щоденник, звіт та індивідуальне завдання; не надав звітну документацію на рецензування керівнику практики від навчального закладу.

Етап 4.

45–50 балів – студент логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті знання практичного матеріалу; щоденник практики та звітні документи представлено вчасно; усі питання в звіті розкрито повністю; індивідуальні завдання виконано на високому рівні; звіт захищено без зауважень; характеристика від керівника практики відмінна, студент демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

40–44 балів – студент аргументовано викладає матеріал, має практичні навички; щоденник практики та звітні документи представлено вчасно; виконано всі завдання, але мають місце незначні помилки і зауваження; індивідуальні завдання виконано; звіт захищено добре, характеристика практиканта від керівника практики позитивна.

35–39 балів – студент щоденник практики та звітні документи представив невчасно; у звіті розкрито більшість питань, індивідуальні завдання виконано, але з окремими помилками і недоліками, звіт оформлено і захищено на недостатньо високому рівні, характеристика практиканта від керівника практики позитивна, але містить зауваження.

30–34 балів – студент щоденник практики та звітні документи представив невчасно; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, більшість завдань у звіті не розкрито, виконання індивідуального завдання носить формальний характер, щоденник практики та звітні документи оформлені недбало; при захисті звіту студент не впевнений у відповідях, не має твердих знань; характеристика практиканта від керівника практики в цілому задовільна.

25–29 балів – студент непереконливо відповідає на питання; щоденник практики та звітні документи представлено невчасно; додаткові питання викликають невпевненість; усі завдання виконано формально; щоденник практики та звітні документи оформлені недбало; студент при захисті звіту не впевнений у відповідях, не має твердих знань, не вміє оцінювати факти та явища, пов’язувати їх з майбутньою діяльністю; характеристика практиканта від керівника практики задовільна.

1–24 балів – студент не представив щоденник практики та звітні документи або представив їх невчасно, не відповідає на питання щодо бази практики, майже не орієнтується в звіті, практичні навички не сформовані; характеристика практиканта від керівника практики незадовільна.

Залік з практики виставляється згідно до загальної шкали оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної дисципліни	Оцінка	Оцінка (для заліку)
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисциплін

Студенту, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов,

визначених вищим навчальним закладом. Студент, який в останнє отримає негативну оцінку з практики, відраховується з закладу вищої освіти.

9. Засоби навчання

Для досягнення мети практики та набуття бажаних результатів передбачено застосування наступних засобів навчання:

- спостереження за діяльністю фахівців-практиків;
- участь у волонтерських заходах, спрямованих на підтримку дітей з особливими освітніми потребами;
- аналіз проведення індивідуальних і групових занять фахівцями з бази практики з розвитку мовлення, психічних функцій та діяльності дітей;
- виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, спрямованих на узагальнення досвіду та формування практичних умінь;
- ведення щоденника практики та складання звіту, у якому відображаються результати виконаної роботи, набуті вміння та навички;
- використання мультимедійних, дидактичних, логопедичних і психологічних матеріалів для забезпечення навчально-виховного процесу;
- проведення рефлексивного аналізу власної діяльності з метою самовдосконалення професійної компетентності.

У процесі проходження виробничої фахової (дефектологічної) практики студенти поглиблюють знання з теорії, опановують основи професійного спілкування та формують готовність до подальшої педагогічної й психолого-корекційної діяльності у сфері спеціальної освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Білюк Олена Геннадіївна, Роксоляна Антонівна Призванська, Ірина Миколаївна Омелянович. "Педагогічні стратегії інтеграції інклюзивної освіти в Україні у контексті європейських стандартів." *Педагогічна Академія: наукові записки* 17 (2025).

2. Білюк Олена Геннадіївна, Юлія Олегівна Кулакова, Анастасія Сергіївна Іванченко. "Корекція звуковимови у дітей з дислалією засобами комп'ютерних технологій." *The 16 th International scientific and practical conference "Modern science: innovations and prospects"* (December 11-13, 2022) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2022. 547 p.. 2022.
3. Білюк Олена Геннадіївна, Юлія Олегівна Кулакова, Наталія Юріївна Федорчук. "Використання інноваційних технологій як одна з сучасних тенденцій корекції звуковимови у дітей з дислалією." *The 3 rd International scientific and practical conference "Innovations and prospects in modern science"* (March 13-15, 2023) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2023. 350 p.. 2023.
4. Білюк Олена, Колодка Мар'яна. "Арт-терапія в системі логокорекції дітей з особливими освітніми потребами." (2025): с 14.
5. Білюк, Олена Геннадіївна, "Профілактика голосових розладів у дітей." *The 3 rd International scientific and practical conference "Innovations and prospects in modern science"* SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2023. 350 p.. 2023.
6. Вакулєнко Ю., Ю. Іванової, Н. Оніщенко. "Особливості проведення пропедевтичної педагогічної практики здобувачів хнпу імені гс сквороди в закладах спеціальної освіти в реаліях сьогодення." *Редакційна колегія: Головний редактор—Бойчук Юрій Дмитрович, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор ХНПУ імені ГС Сковороди; Заступник головного редактора—Коваленко Вікторія Євгенівна, кандидат психологічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри спеціальної педагогіки ХНПУ*: 150.
7. Гладуш В. А., Бондаренко З. П., Зимівець Н. В., Нетьосов С. І., Никоненко Н. В., Ніколенко Л. М., Приходько Т. П. Удосконалення підготовки корекційного педагога в умовах університетської освіти. (2015).
8. Горопаху Наталія. "Інтерактивні методи формування фахових компетентностей майбутніх дефектологів-логопедів." (2019).
9. Горшкова Галина. "Професійна підготовка майбутніх логопедів до застосування адаптованих фізичних вправ: зарубіжний досвід." *Педагогічний процес: теорія і практика* 1-2 (2019): с 113-119.
10. Дегтяренко Тетяна Миколаївна, М. А. Гужва. "Модель організації міжвідомчої допомоги аутичним дітям: від теорії до практики." (2015).
11. Звєкова В. К. *Спеціальна освіта (логопедія). Своєрідність новітніх логопедичних технік*. Diss. Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2023.

12. Казачінер О. С., Ю. Д. Бойчук, А. І. Галій. "Спільні риси та розбіжності між психокорекційною та психотерапевтичною казкою: практика казкотерапії." (2023).
13. Каплієнко Анастасія. "Підготовка здобувачів до використання арттерапевтичних технологій як ресурсу інноваційної діяльності логопеда." (2024): с 78-91.
14. Кисличенко В. А. Інтерактивна взаємодія логопеда з батьками у програмі логопедичного супроводу. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*, 1(16). (2025). с113–121.
15. Кисличенко Вікторія Анатоліївна, Юлія Миколаївна Веселова. "Розвиток плавності мовлення у дітей дошкільного віку з заїканням." *The 5 th International scientific and practical conference "Global science: prospects and innovations"* (December 28-30, 2023) Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2023. 1042 p.. 2023.
16. Кисличенко Вікторія Анатоліївна. "Логопедичний супровід сім'ї як системна логопедична допомога родині, в якій виховується дитина з порушеннями мовлення." *Логопедія* 6 (2015): с 24-30.
17. Кисличенко Вікторія, Ірина Красновська. "Використання прийомів мнемотехніки у формуванні монологічного мовлення дітей дошкільного віку із ЗНМ III рівня." (2023): с 94-98.
18. Кисличенко Вікторія. "Проблеми логопедичної допомоги сім'ям, які виховують дитину з порушенням мовлення." *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені ВО Сухомлинського. Педагогічні науки* 3 (2016): с 127-131.
19. Кисличенко, Вікторія Анатоліївна, Олена Ярославівна Матвіїв. "Логоритмічні вправи як засіб корекції заїкання у підлітків: теоретичні підходи та практичні аспекти." *The 1 st International scientific and practical conference "Science in the modern world: innovations and challenges"* (September 27-29, 2024) Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2024. 560 p.. 2024.
20. Коваленко, В. Є., Д. М. Супрун, and М. О. Супрун. "Пам'яті вчителя... внесок академіка в синьова та його наукової школи в розвиток психолого-педагогічної науки та пенітенціарної теорії і практики." (2025).
21. Малаховська Ева. "Педагогічний супровід професійного становлення логопеда: теорія і практика." *Актуальні проблеми неперервної освіти в інформаційному суспільстві* (2020): с 39.

22. Мартинчук Олена Валеріївна. "Зміст і структура професійних компетентностей майбутнього вчителя-логопеда." *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 24 (2015): с 77-83.
23. Н.В. Михальченко, Р.П. Вдовиченко, К.А. Шапочка, А.В. Марикіна, Д.О. Лоза, "Психологічні особливості розвитку самоповаги у хлопчиків і дівчаток старшого дошкільного віку." (2021).
24. Петрусь Вікторія Олександрівна. «Логоказки як засіб формування діалогічної компетентності у дітей з мовленнєвими порушеннями». MS thesis. Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2024.
25. Пехарева Альона, Віта Яковенко. "Дефектологічна практика у спеціальних закладах освіти." (2023).
26. Пехарева Альона, Оксана Ільченко, Віталія Тарасова. "Професійна підготовка фахівців спеціальної та інклюзивної освіти: актуальні потреби та напрями розвитку на прикладі комунального закладу "харківська гуманітарно-педагогічна академія" харківської обласної ради." (2024): с 132-138.
27. Притиковська Світлана, Ніна Гіренко, Людмила Співак. "Ефективні технології у діяльності логопеда у дошкільному закладі освіти." *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. (2024).
28. Самойлова Ірина, Алла Яцинік, Альона Пехарева. "Дефектологічна практика у закладах дошкільної освіти." (2023).
29. Синьов Віктор Миколайович, Марія Купріянівна Шеремет. "Основні тенденції модернізації підготовки корекційних педагогів в умовах реформування освітньої галузі." (2015).
30. Супрун Д. М. "Навчальна практика студентів-психологів (історико-методологічні засади)." *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені МП Драгоманова. Серія: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія* (2017): с 169-174.
31. Супрун, Д. М., М. О. Супрун. "Практична реорганізація трудового виховання учнів спеціальної школи на засадах ідей академіка ві бондаря як нагальна вимога сьогодення." с 295.
32. Харківська Алла Анатоліївна "Дефектологічна практика в інклюзивних закладах освіти: щоденник спостережень за проблемною поведінкою дитини з ООП." (2023).
33. Цегельник Тетяна, Віра Поліщук. "Роль вчителя-логопеда у психолого-педагогічному супроводі дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення." (2023): с 50-55.

34. Цимбал-Слатвінська С. В. "Етапи становлення професійної підготовки майбутніх логопедів у системі спеціальної освіти." *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені ВО Сухомлинського. Педагогічні науки* 2 (2019): с 334-340.
35. Черніченко Людмила Анатоліївна. "Теорія і практика професійної підготовки логопедів до інноваційної діяльності в інклюзивній дошкільній освіті." (2021).
36. Чупахіна С. В., Т. В. Потапчук, А. В. Лякішева. "Підготовка майбутніх учителів-логопедів до педагогічної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища." *Академічні студії. Серія «педагогіка»* (2022): с 159-167.
37. Шапочка Катерина Анатоліївна, Буркле Наталія, «Особливості підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища» 2020. с 118-128.
38. Шеремет Марія Купріянівна, Наталія Валентинівна Базима, Ольга Володимирівна Мороз. "Проблема мовленнєвої тривожності у дітей з тяжкими мовленнєвими порушеннями." *Логопедія* 5 (2015): с 94-100.
39. Шеремет Марія Купріянівна. "Основні тенденції модернізації підготовки корекційних педагогів в умовах реформування освітньої галузі." *Логопедія* 1 (2011): с 3-5.
40. Яковлева К. В., С. В. Карсканова. "Психологічні особливості прояву негативних емоцій у дошкільників." *The 4 th International scientific and practical conference "European congress of scientific discovery" (April 1-3, 2025) Barca Academy Publishing, Madrid, Spain. 2025. 428 p.. 2025.*